

HITEK-ARRANGEMENTER FORÅRET 2017

Inge Lehmann – den ukendte dansker, der opdagede jordens kerne

v/ arkivar og forsker Lif Lund Jacobsen, Rigsarkivet

Tirsdag 17. januar 2017, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 319116

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V

Danskeren Inge Lehmann (1888 – 1993) er internationalt anerkendt som seismologiens 'Grand Old Lady' og var i mange år ansat ved Geodætisk Institut. Hun stod bag flere vigtige opdagelser. I 1936 påviste hun således ud fra målinger af jordskælv, at jorden havde en indre kerne.

I løbet af hendes lange karriere ændrede seismologisk forskning sig fra at være en lille, isoleret disciplin til – under den Kolde Krig – at vokse sig til et stort forskningsfelt med mange politiske interesser, da det blev opdaget, at atomprøvesprængninger kunne detekteres via seismiske målinger. På den vestlige side af jerntæppet var det særligt USA, der investerede store summer i seismisk forskning og gjorde seismiske detektionsmetoder til grundstenen i atomprøvestop-forhandlingerne med Sovjetunionen. Inge Lehman blev tidligt under den kolde krig hentet til USA for at fortsætte sin banebrydende forskning, en forskning som hun i øvrigt fortsatte med op i 90-års alderen.

Inge Hendes liv illustrerer de store karrieremæssige udfordringer, som tidlige kvindelige forskere mødte, men også den Kolde Krigs betydning for vores udforskning af jorden.

Lif Lund Jacobsen er forsker ved Rigsarkivet og skriver på en engelsksproget bog om Inge Lehmann og hendes betydning for seismologien.

Rundvisning i Medicinsk Museion's nye permanente udstilling

v/ udstillingsleder, museumsinspektør Bente Vinge Pedersen

Torsdag 9. februar 2017 kl. 14.15 – 16.00 Arr.nr. 321046

Medicinsk Museion, Bredgade 62, 1260 København K

I Medicinsk Museions nye permanente udstilling ”**Det indsamlede Menneske – Lægevidenskabens Råmateriale fra Kadaver til dna**” vises for første gang et større udvalg fra Medicinsk Museions historiske samlinger af den menneskelige krop, indsamlet fra slutningen af 1700-tallet og frem til i dag.

De ældste præparater stammer fra studiesamlinger af fostre, skeletter, knogler, organer og vævssnit. De sidst tilkomne er biopsier, celler og DNA, som det findes i biobankernes fryser. Samlingerne har ændret fokus i takt med ny forståelse af sundhed og sygdom og som konsekvens af ny teknologi.

I udstillingen vises først den hele krop, derefter organer, væv, celler og til sidst molekyler.

Årsmøde

Tirsdag 21. februar 2017, kl. 15.00 –16.00 Arr.nr. 321047

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

HITEKs årsmøde afvikles i overensstemmelse med forretningsordenen. Se HITEKs hjemmeside <https://ida.dk/hitek>

Teknologi i en Verden af Magi – middelalderen og dens opfindere

v/ historiker, forfatter, foredragsholder og til tider TV-vært Kåre Johannessen

Tirsdag 21. februar 2017, kl. 16.00 –18.00 Arr.nr. 321049

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

I skuespillet *Hamlet* udråber Shakespeare mennesket til at være ædelt tænksomt og grænseløst talentfuldt – men også til at være en slem flok tosehoveder. Og kigger man nærmere på middelalderens opfindere, ingeniørfagets tip-tip-tip-oldefædre, vil man se, at der er hold i påstanden. Dengang var den naturvidenskabelige og teknologiske forståelse af verden i sin absolutte vorden. Udviklingen satte nogle formidable vildskud, som kan virke utroligt tåbelige i dag, men samtidig støbtes grunden til en række teknologiske landvindinger som stadig har betydning.

Kåre Johannessen, der er magister i historie – og derfor per definition udstyret med 10 tommelfingre og en tilsvarende teknologisk indsigt – vil tage os med på en rejse gennem ingeniørfagets lømmelalder og undervejs sætte navne på en række af opfinderbranchens nestorer.

Internettets historie i Danmark - Fra Grønne Grise til MobilePay

v/ Birger Hauge og Søren Duus Østergaard

Torsdag 16. marts 2017, kl. 16.30 –18.30 Arr.nr. 321051

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Birger Hauge og Søren Duus Østergaard vil fortælle om hvordan udviklingen af internettet egentlig startede i Danmark, og se på de milepæle der er passeret indtil nu. Vi skal følge udviklingen fra NEUCC og Uni-C til TDC's indtog på markedet. Vi skal se hvornår de første sikre betalinger ved hjælp af SET blev gennemført, og høre om hvordan runderne om en digital identitet blev oplevet fra leverandørside. Og foredragsholderne vil runde af med den nyere tids eksplosion af mobile løsninger, herunder udbredelsen af internetkriminalitet.

Birger Hauge har arbejdet med digital forretningsudvikling siden 1990. Han var en af de første web-udviklere i Danmark og stod bag TDC's store internetportal OPASIA. Birger Hauge har haft en række ledende stillinger i erhvervslivet og har de seneste 10 år været aktiv i samfundets transformation fra analog til digital indholdsformidling, aktiv i at overbevise de danske politikere om nytten af at tænke digitale strategier. Han har været medlem af regeringens bredbåndskommission og af Energiministeriets smartgrid udvalg. Birger Hauge driver i dag udviklingsvirksomheden Zibra.

Søren Duus Østergaard har siden 1970 arbejdet med digitalisering af den offentlige forvaltning gennem en række ledende jobs i IBM Danmark. I starten af halvfemserne blev han chef for IBM Nordics afdeling for multimedier og var her ansvarlig for etableringen af nogle af de første offentlige web-løsninger og gennemførte de første sikre betalinger på internettet. Fra 1997 til 2010 var han Senior Government Advisor for IBM i Europa, Mellemøsten og Afrika, og medlem af Teknologirådets bestyrelse. Fra 1995 har Søren Duus Østergaard været ekstern specialist og rådgiver for EU indenfor sikkerhed og privacy.

Julius Thomsen: En dansk kemikers liv og virke

v/ professor emeritus, dr. scient. & dr. phil. Helge Kragh, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Tirsdag 4. april 2017, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. 321052

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Kemikeren Julius Thomsen (1826-1909) hører til de mest betydningsfulde skikkelser i dansk videnskabs historie og er især kendt som grundlægger af den klassiske termokemi. Hans plads i teknologihistorien skyldes især hans opfindelse i 1850'erne af en metode til at fremstille soda ud fra det grønlandske mineral kryolit, men han arbejdede også med gasteknologi og opfandt flere elektriske apparater. Ud over sit arbejde i laboratoriet var Thomsen også optaget af teoretiske problemer, og hans spekulationer om grundstoffernes periodiske system og det sammensatte atom viste sig at være profetiske. I perioder var han rektor for Københavns Universitet og Polyteknisk Lærestalt samt præsident for Videnskabernes Selskab. Helge Kragh vil give et samlet billede af ikke blot Julius Thomsens videnskabelige bidrag men også af hans personlighed og betydning for datidens danske samfund og kultur. Foredraget bygger på den omfattende biografi, *Julius Thomsen: A Life in Chemistry and Beyond*, der nyligt er udgivet af Videnskabernes Selskab.

Landbrugsmaskinindustrien i Danmark

v/ museumsinspektør Jens Aage Søndergaard, Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup

Tirsdag 2. maj 2017, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. 321058

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Samtidig med fremkomsten af de mange jernstøberier i Danmark omkring midten af 1800-tallet indledes den industrielle produktion af redskaber og maskiner til landbruget. Denne udvikling falder sammen med et øget behov for nye redskaber og maskiner, som kan udføre arbejdet både hurtigere og bedre. Der var fra begyndelsen mange aktører inden for landbrugsmaskinindustrien, både store og små, firmaer af lokal, regional og national betydning. Ja, enkelte firmaer, som for eksempel Dronningborg Maskinfabrik, blev til internationale virksomheder. Den røde tråd i foredraget er produkterne, som foredragsholderen vil sætte ind i en samlet udviklingshistorie.

Besøg på Skibsteknisk Laboratorium

v/ divisionsdirektør Peter K. Sørensen, FORCE Technology

Onsdag 17. maj 2017, kl. 15.15 – 17.30 Arr.nr. 321061

Hjortekærsvej 99, 2800 Kgs.Lyngby.

FORCE Technology er en Godkendt Teknologisk Servicevirksomhed som tilbyder rådgivning og service på energiområdet, olie-/gasområdet, det maritime område og inden for fremstilling, service og infrastruktur. Divisionens 'forretning' tager udgangspunkt i 9 fagområder med hver deres specialviden og kompetencer, og det der gør virksomhedens services unikke er, at de understøttes af en række teknologier og faciliteter, herunder uddannelse og træning, som giver mulighed for både at rådgive om og løse konkrete problemstillinger.

Divisions historie vil blive fortalt af Peter K. Sørensen, og ved rundvisningen vil man kunne opleve:

- Skibssimulatorer, hvor divisionen træner og uddanner kaptajner og lodser fra hele verden og tester skibs- og havnedesign.
- 240 m vandtank, hvor der testes skibe og offshore fartøjer.
- Vindtunnellerne, hvor skibe, offshorefatøjer, broer, landskaber og bygninger bliver testet.
- Modelværkstedet, hvor modellerne til tanken og vindtunnellerne bygges.
- Flow laboratoriet, hvor der testes luftstrømninger i modeller fra kraftværker.

Forslag til nye arrangementer

HITEK's bestyrelse ajourfører løbende en liste over potentielle muligheder for arrangementer. Selv om bestyrelsen er bredt sammensat og har en stor kontaktflade til teknologihistoriske miljøer, er vi alligevel i høj grad afhængige af input fra medlemmerne og andre med interesse for historisk teknologi.

HITEK's arrangementer fastlægges af bestyrelsen halvår for halvår, og de fleste af det kommende halvårs foredrag og ekskursioner udvælges fra den ajourførte liste ud fra aktualitets- og tilgængelighedskriterier. Men i og med at bestyrelsen kun planlægger fra halvår til halvår, er der også rum for at agere meget hurtigt på forslag fra medlemmerne.

Bestyrelsen beder alle der har forslag eller ideer til teknologihistoriske indslag af enhver art om at henvende sig til et af bestyrelsens medlemmer. Dels for at øge kvaliteten af og variationen i HITEK's arrangementer, dels for at vort program i så høj grad som muligt kan komme til at afspejle medlemmernes interesser.

Administrative oplysninger

Indmeldelse i HITEK kan ske via selskabets hjemmeside ida.dk/hitek eller telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 33 18 48 48.

Tilmelding til HITEK's arrangementer kan ske telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 33 18 48 48 eller på ida.dk/arrangementer.

Deltagerlister for arrangementerne kan udskrives på følgende måde:

Login på ida.dk ved Mit IDA, vælg Parlamentarikere og vælg Mine arrangementer.

Der kommer så en liste frem med de arrangementer, du er tilmeldt, og herunder kan du se deltagerlisterne for de enkelte arrangementer.

HITEK's bestyrelse pr. 1. marts 2016

Civilingeniør **Klaus Thiesen**, *formand* – klaus.thiesen24@gmail.com

Civilingeniør **Palle Sørensen**, *næstformand* – lotteogpalle@mail.dk

Akademiingeniør **Else Roager Simonsen**, *sekretær* – ers.trekro@mail.tele.dk

Professor, vicepresident **Ole Mørk Lauridsen** – ole_ml@post3.tele.dk

Ingeniør **Lars Kristian Legård** – brugsebakken@tdcadsl.dk

Cand.scient., ph.d. **Anita Kildebæk Nielsen** – anita.kildebaek@gmail.com

Civilingeniør **Eigil Steen Pedersen** – espprivat@mail.dk

Ph.d. i teknologihistorie **Louise Skyggebjerg** – louise.skyggebjerg@gmail.com

Cand.scient. **Laila Zwisler**, Teknologihistorie DTU – lazw@fysik.dtu.dk